

Høringsuttalelse på NOU 2009: 18 Rett til læring

fra utdanningsforbundets medlemmer ved A.C. Møller skole.

I NOU 2009:18 er et av forslagene at grunnskoledriften ved de statlige hørselssentrene avvikles (s 184). Dette begrunnes med at det har vært sterk nedgang i antall helårselever i løpet av de siste årene. Stortinget har i Inst.S.nr 161 (2003-2004) til St.meld.nr. 14 (2003-2004) uttalt at dagens grunnskoleavdelinger ved Skådalen, Møller, Statped Vest og Nedre Gausen skal opprettholdes så lenge foreldrenes valg tilsier det.

Utdanningsforbundet mener:

- Døve er en minoritetsgruppe som ikke er nevnt i NOU:18, minoritetsgrupper har rett til minoritetsvern ut ifra menneskerettighetene (Samene er nevnt i NOU:18). Det bør ikke være slik at det er majoriteten, de hørende i samfunnet, som bestemmer hva som er det beste opplæringstilbudet for døve/tegnspråklige. Døve som brukergruppe bør være med å diskutere under hvilke betingelser den enkelte elev lærer, og hvilken tilrettelegging som må til for at enhver skal oppleve mestring og utvikling.
- Døve er en av minoritetsgruppene i Norge som har eget språk og kultur. Gruppen har behov for tospråklige skoler og møtesteder hvor de kan utvikle sin identitet i møte med andre tegnspråklige barn og voksne.
- Rett til læring og læringsutbytte er hovedpunktene i NOU 09:18. Hvordan skal man oppnå dette uten at det finnes et tospråklig skoletilbud? Grunnskoletilbudet bør opprettholdes regionalt. Det er fortsatt foreldre som søker heltidstilbud for sine barn, og mange elever kommer på deltidsopplæring. Elevene må få komme i et læringsmiljø med tospråklige lærere og også få et kulturelt og sosialt tilbud.
- Tegnspråklige elever bor spredt i hele landet og da er det ikke hensiktsmessig med bare grunnskole for døve elever/tegnspråkbrukere på østlandsområdet.
- Det er naturlig at skoletilbudet er knyttet til regionsentrene, hvor elevenes foreldre og lærere får tilbud om kurs i blant annet tegnspråk.
- Inkluderingsbegrepet forutsetter at likeverdighet oppfattes som en rett til å være forskjellig, og ikke bare en rett til å være i et fellesskap, slik som integreringsbegrepet (Unescos Salamancadeklarasjon fra 1994). Inkludering sikrer minoritetsvernet ved at presset om utjevning og likhet reduseres. Alle skal ikke behandles likt. Inkluderingsbegrepet har spesiell relevans og betydning for samene. Uti fra et menneskerettsperspektiv skal samene sikres et minoritetsvern. Det medfører at deres språk og kultur skal være et fundament, at det etableres positive særtiltak og

at det gis aktiv støtte for å sikre at den samiske befolkningen kan nyttiggjøre seg opplæringen (NOU:18 kap.1.3). Dette har like spesiell relevans og betydning for døve/tunghørte/tegnspråkbrukere i Norge.

- I L-97 ble det innført fire nye fag, som er videreført Kunnskapsløftet 06; Tegnspråk, drama og rytmikk, norsk for døve og sterkt tunghørte, og engelsk for døve og sterkt tunghørte. I opplæringsloven § 2.6 og 3.9 fra 1999 fikk døve elever rett til opplæring i og på tegnspråk. Dette må videreføres i de regionale skolene for tegnspråklige elever.
- Døve og tegnspråklige elever har siden 1825 hatt skoler hvor de har hatt opplæring og i tidligere tider, praktisk arbeid. Det er ved disse skolene elevene har hatt mulighet til å møte døve/tegnspråklige medelever, voksne døve som språkmodeller og formidlere av døvekultur.

Antall vedlegg: 1

Tillitsvalgte ved A.C. Møller skole

Laila Ødegaard

Mona Holm (vara)

Vedlegg

Forslag:

Skoleutviklingsprosjekt: "A.C. Møller skole, et lærings- og kultursenter for tegnspråklige elever".

- Skoleavdelingen ved Møller kompetansesenter ønsker å være med i et skoleutviklingsprosjekt, hvor det utvikles en ny skolemodell for døve/tegnspråklige elever. Modellen bør innbefatte både helårselever og deltidselever, slik at det finnes alternative valg også i fremtiden når det gjelder skoletilbud.
- Undersøke om det er mulighet for et samarbeid med Trondheim kommune slik at også alle tegnspråklige elever kan få et skoletilbud sammen. En knutepunktskole på grunnskolenivå.
- Kulturskole for døve/tegnspråkbrukere (jfr. Opplæringsloven, Kunnskapsdepartementet og Kulturskoleløftet, ca 120 000 barn går nå på kulturskole i Norge og det satses videre på dette i samarbeid med SFO-tilbudet).
- Vi ønsker å fortsette arbeidet med å utvikle skolebiblioteket til å bli en viktig del av lærings- og kultursenteret, A.C. Møller skole: Lesestimulering, leseglede, arbeide med skjønnlitteratur, jobbe med fag, søke kunnskap i bøker og på nettet, temaarbeid, datateknologi, film, foto, bilder, kunst, tegnspråkteater, poesi og idrett.
- Ansette eller engasjere døve kunstnere/skuespillere som deltar i undervisningen av elevene.
- Legge spesielt vekt på de fire fagene i læreplanen for døve og sterkt tunghørte elever. Men også å utvikle mer innen matematikk- og naturfagundervisning og andre fag.
- Utvikle taletrening/lyttetreningsdelen med mer moderne utstyr og kombinere med lesetrening.
- Gi tilbud om mer praktisk skole for elever som ønsker det. F. eks opplegg innen de praktisk-estetiske fagene som mat og helse, kunst og håndverk og yrkespraksis. (En mer praktisk skole skal også prøves ut på landsbasis med fem forsøksskoler).
- Arbeide videre med datateknologi som elevene kan ha nytte av faglig, kulturelt, kunstnerisk og sosialt. (Skolen har moderne utstyr som digitale tavler, tegnspråklaboratorium, bildetelefon med mer..)
- Arbeide med tema rundt det å utvikle sin identitet som døv/tunghørt.
- Opplæring i bruk av tolk.
- Sosiale opplevelser sammen med andre tegnspråkbrukere.

- Ta imot studiebesøk og gi veiledning til foreldre og kollegaveiledning til lærere. Drive utadrettet virksomhet og kompetanseutvikling i kommunene og fylkeskommunene.

Hvordan lærestedet kan møte individets forutsetninger og behov på best mulig måte, krever tilrettelegging for mangfoldet og endringer i tilbudet. Handlingen som skal til for å oppnå inkluderende opplæring er konkretisert til relasjonsbygging, deltakelse, differensiering og sikring av utbytte. (NOU:18 kap.1.2.3). En ny skolemodell regionalt, vil gi tegnspråklige elever et tospråklig skoletilbud hvor rett til læring for en minoritetsgruppe er ivaretatt.